

Yttrande

Från värdekedja till värdecykel – Så får Sverige en mer cirkulär ekonomi (SOU 2017:22)

Sammanfattning

- off2off stödjer förslagen i *"Förebygg avfall i statliga och kommunala verksamheter"*. Dock saknar off2off ett förslag till statliga verksamheter om en samordning, utifrån gemensam huvudman, mellan statliga verksamheter gällande återanvändning av funktionella överskott. off2off föreslår även att den föreslagna Delegationen tar ansvar för att kunskapsområdet kring den innovationsplattform och de möjligheter återanvändning av befintliga produkter ger.
- off2off ser positivt på förslaget *"Stärk förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnat handeln och delning"*. En komplettering med policys gällande när återanvändning bör ske, inkluderat med hjälp av kringtjänster för att säkerställa miljömässiga och säkerhetsmässiga krav användning av produkter.
- off2off ser positivt på förslaget gällande *"Inför skattereduktion för hyr-, begagnat- och reparationstjänster"* men saknar liknande åtgärder riktat mot kommunala och statliga verksamheter.
- off2off uppmärksammar förslaget *"Underlätta för hushållen att förebygga avfall"* effekt. off2off ser att denna åtgärd är beroende av att kommunerna lever som man lär och kommunicerar öppet gällande avfallsförebyggande aktiviteter i den egna verksamheten för att vara trovärdiga och inspirera till förändrat beteende.
- off2off ser positivt på förslaget gällande *"Nationell samverkan och en delegation för cirkulär ekonomi"*, men lyfter vikten av mångfald av representerade individer med tanke på faktorer som eldsjälar, spjutspetsar och nytänkare prioriteras före kända varumärken. Cirkulär ekonomi handlar om samarbete

Synpunkter

Förebygg avfall i statliga och kommunala verksamheter

Förslagen att *"tydliggör kommunens skyldighet att förebygga avfall i sin verksamhet, genom en precisering i reglerna som styr kommunens avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter dels om förebyggande av avfall i den egna verksamheten, dels hur kommunen verkar för att förebygga avfall i kommunen."* och *"ge statliga myndigheter en skyldighet att förebygga avfall i sin verksamhet inom ramen för myndighetens miljöledningssystem."* ses som ett steg framåt. ser off2off som lovande, men lite vaga. Off2off ser en följd där verksamheterna kommunicerar aktiviteter som är avfallsförebyggande vilket skapar en intresse av dessa aktiviteter. Dock behövs de göras synliga, mätbara, transparenta och vara välförankrade i ledningen för att ge den effekt som eftersträvas. Om detta görs så finns det goda möjligheter att till exempel Ystads kommun, som vill tävla med andra kommuner om vilken kommun som är bäst på återanvändning, ska bli utmanade. (se <http://www.off2off.se/referenser/case/case-ystads-kommun/>) Gällande statliga verksamheter så saknar off2off ett förslag om samordning mellan statliga verksamheter gällande funktionella överskott, vilket skulle skapa en ökad marknad för återanvändning och ytterligare behov av kringtjänster som skapar bättre förutsättningar för mikroföretag lokalt och regionalt.

Angående förslaget om att *"Regeringen bör överväga att ge tidsbegränsat ekonomiskt stöd till kommuner för strategiskt arbete med att förebygga avfall i kommunens verksamheter."* ser off2off inte det direkta behovet i kommunerna då mycket kan göras med befintliga resurser. En risk med tidsbegränsat stöd är att det inte ger en varaktig effekt. Nyttan med återanvändning är att det i organisationer ger generella besparingar i organisationen över tid och finansiering bör därav ligga centralt, vilket också gynnar en för en god förankring i ledningen.

Angående förslaget *"Ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att utveckla mått och kriterier för cirkulär upphandling."* ser off2off utmaningar i detta och vikten av att ta del av senaste kunskap och forskning i området av största vikt. Det mest hållbara köpet är det man slipper göra, sekundärt är det mest hållbara köpet den tjänst som förlänger livslängden på en befintlig produkt. Off2off föreslår därav att den föreslagna Delegationen även tar ansvar för att kunskapen kring den innovationsplattform och de möjligheter återanvändning av befintliga produkter ger.

Gällande konsekvenser för kommunerna vill off2off understryka att den ekonomiska effektpotentialen är realistisk då off2off kan styrka dessa beräkningar utifrån resultat utifrån samarbeten med bland annat Ystad kommun och Malmö stad. off2off ser att en effekt av att förebygga avfall, och då särskilt via ökad återanvändning, missats. Vid ökad återanvändning i en kommun genereras flertalet lokala arbetstillfällen i kringtjänster inom rekonditionering, transport, möbelpetseri mm.

Stärk förtroendet och öka rättssäkerheten inom begagnathandeln och delning

Förslaget att *"regeringen bör verka för att stärka förtroendet och rättssäkerhet vid handel med begagnade produkter och delning av produkter"* ser off2off positivt på. Vägledande information om när återanvändning bör undvikas är av stor vikt för att skapa trygghet. Utifrån denna information behövs policys när återanvändning skall ske, för att vid behov med hjälp av kringtjänster för att säkerställa miljömässiga och säkerhetsmässiga krav användning. Perspektivet kring återanvändning och delning behöver ses ur ytterligare perspektiv när detta tar fokus på kommunala och statliga myndigheter, då det inom samma huvudman handlar om "fördelning" av befintliga resurser som inte används optimalt, ett funktionellt överskott.

Inför skattereduktion för hyr-, begagnat- och reparationstjänster

Förslaget *"Inför en skattereduktion, ett hyberavdrag, för konsumenter som har utgifter för tjänster i samband med hyra, begagnatförsäljning eller reparation av konsumentprodukter."* ser off2off positivt på, men verkningsgraden på statlig och kommunal verksamhet är minimal och underlättar inte förutsättningarna att de ska vara förebilder inom avfallsförebyggande utan här är risken stor att

dess verksamheter hamnar på efterkälken som en bieffekt. Övriga förslag behöver kompensera detta.

Underlätta för hushållen att förebygga avfall

Utifrån förslaget *"Ge kommunen en skyldighet att informera om hur hushållen kan förebygga avfall."* ser off2off att det är av extra vikt att kommuner är goda förebilder inom avfallsförebyggande, då detta är en klart stärkande argumentation att kommunicera egna resultat från avfallsförebyggande aktiviteter och leva som man lär.

Nationell samverkan och en delegation för cirkulär ekonomi

Förslaget *"Regeringen bör inrätta en tidsbegränsad delegation för cirkulär ekonomi direkt under Näringsdepartementet för att initiera och driva den nationella samverkan."* ser off2off positivt på. Dock ser off2off risker att stora organisationer med kända varumärken prioriteras till för stor del före nytänkare, spjutspetsar och eldsjälar i kommande grupperingar. För mycket av lika skapar ingen utveckling och missar flera aspekter. Viktigt att nationell samverkan ses som ett ekosystem där alla delar inkluderas och skapar en plattform för samarbete och samskapande. Cirkulär ekonomi handlar om samarbete. Prioriteringen i samverkan bör fokuseras i omvänd ordning på att skapa sammanhang och driva innovation vilket ökar Sveriges bidrag till global hållbarhet som stärker Sveriges konkurrenskraft. En stor utmaning är hur offentlig sektor och privat sektor olika sätt att se på kostnader vid samarbeten och att finna finansieringsalternativ för icke offentliga organisationer ska kunna delta på lika villkor, i huvudsak i åtanke på mikro- och småföretag.

off2off AB

Fredrik Östlin
VD/Samhällsentreprenör

"Återvinning är misslyckad återanvändning!"®